

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/100/2018
Identifikačné číslo spisu: 8215206805
Dátum vydania rozhodnutia: 11.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8215206805.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ O.. Q. Q. a 2/ M. Q., bývajúcich v K., Ľ.Č. Č.. XXX/XX, oboch zastúpených JUDr. Matúšom Hribom, advokátom so sídlom v Bardejove, Na hradbách č. 5, proti žalovaným 1/ Slovenskej sporiteľni, a.s., so sídlom v Bratislave, Tomášikova č. 48, IČO: 00 151 653, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Mária Grochová a partneri s.r.o., so sídlom v Košiciach - Staré Mesto, Bočná 10, IČO: 36 863 017, 2/ Dražobnej spoločnosti, a.s., so sídlom v Bratislave, Zelinárska č. 6, IČO: 35 849 703, o povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 3 C 455/2015, o dovolaní žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 26. januára 2016 sp. zn. 17 Co 1/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná 1/ má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Žalovanému 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 26. januára 2016 sp. zn. 17 Co 1/2016 odmietol odvolanie žalovanej 1/ proti výroku uznesenia Okresného súdu Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 11. novembra 2015 č.k. 3 C 455/2015-57, ktorým bola žalovanej 1/ uložená povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva. Rozhodnutie odôvodnil tým, že uznesenie napadnuté odvolaním zaniklo inak [§ 218 ods. 1 písm. e/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“)]. Vychádzal z toho, že podľa uloženej povinnosti prvoinštančným súdom v napadnutom uznesení boli žalobcovia povinní v lehote 30 dní od doručenia uznesenia podať návrh na začatie konania vo veci samej. Žalobcom bolo doručené uznesenie o vydaní predbežného opatrenia k rukám právneho zástupcu dňa 16. novembra 2015, teda 30-dňová lehota na podanie návrhu na začatie konania uplynula žalobcom dňa 16. decembra 2015. Odvolací súd mal však za preukázané, že žalobcovia podali žalobný návrh osobne na súd prvej inštancie až dňa 17. decembra 2015. Keďže návrh na začatie konania bol podaný po súdom stanovenej lehote, ktorá nebola žiadnym spôsobom predĺžená a ani nikto nepožiadala o predĺženie tejto lehoty, odvolací súd konštatoval, že predbežné opatrenie ako celok zaniklo zo zákona.

2. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia. Uviedli v ňom, že dovolanie

podávajú, „nakoľko napadnutým uznesením bola odporkyni odňatá možnosť konať pred súdom, čím je na ich strane daný dovolací dôvod podľa ust. § 237 písm. f) O.s.p.“. Podľa ich názoru dôvodom odmietnutia odvolania je nesprávne konštatovaná oneskorenosť podania žaloby z dôvodu, že odvolací súd úplne prehliadol to, že žaloba bola podaná elektronicky posledný deň lehoty stanovenej súdom na podanie návrhu vo veci samej. Následne elektronické podanie (bez „ZEP“) doplnili predložením prvopisu vrátane príloh v zákonom stanovenej 3-dňovej procesnej lehote. Na základe uvedeného žalobcovia navrhli, aby dovolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

3. Žalovaní sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrili.

4. Dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť v uvedený deň, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcov treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu. Dovolateľ ním prejavuje vôľu vyvolať účinok spočívajúci v prelomení právoplatnosti napadnutého rozhodnutia a v možnosti uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

6.1. Dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania [napríklad vzhľadom na nesplnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.)] ani pre odmietnutie dovolania [z niektorého dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 243c O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ až d/ O. s. p. (napríklad preto, lebo dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nebol tento opravný prostriedok prípustný)], vyvolali procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

6.2. Tie dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých bol podľa vtedy účinnej právnej úpravy daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

7. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 6.1., ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

8. Najvyšší súd už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 (viď napríklad sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014) uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred civilným súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS

4/2011).

8.1. Do uvedeného dňa bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon výslovne pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O. s. p.).

8.2. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O. s. p. Prípustnosť dovolania proti rozsudku upravoval § 238 O. s. p. a proti uzneseniu § 239 O. s. p.

9. Už za predchádzajúcej právnej úpravy najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach poukázal na to, že prípustnosť dovolania má vo všeobecnosti stránku objektívnu a subjektívnu (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 231/2014, 2 Cdo 107/2013, 3 Cdo 139/2015, 4 Cdo 190/2013, 5 Cdo 441/2014, 6 Cdo 250/2011).

9.1. Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku - či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné. Objektívnu prípustnosť dovolania vymedzovali pred 1. júlom 2016 ustanovenia § 236 až § 239 O. s. p.

9.2. Subjektívna stránka prípustnosti dovolania sa naopak viaže (a aj podľa O. s. p. sa viazala) na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva dovolanie - či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať dovolanie. Pri skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania treba vziať na zreteľ, či dovolateľ bol negatívne dotknutý napadnutým rozhodnutím (viď tiež R 50/1999). Posúdenie subjektívnej prípustnosti dovolania pritom predchádza posúdeniu objektívnej prípustnosti dovolania; pokiaľ dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie podáva ten, kto naň nie je oprávnený, neskúma už, či je dovolanie prípustné po objektívnej stránke.

10. Subjektívny aspekt prípustnosti dovolania reflektuje stav procesnej ujmy dovolateľa, ktorý sa prejavuje v porovnaní (1) pre neho najpriaznivejšieho výsledku, ktorý mohol byť nastolený rozhodnutím odvolacieho súdu, a (2) reálneho výsledku daného rozhodnutím odvolacieho súdu. Oprávnenie podať dovolanie má len strana (účastník konania), v neprospech ktorej bolo rozhodnuté.

11. V danom prípade súd prvej inštancie svojím uznesením nariadil predbežné opatrenie, ktorým žalovanej 1/ uložil povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva (tento výrok vyznel v prospech žalobcov a v neprospech žalovanej 1/). Odvolací súd odvolanie žalovanej 1/ proti vyššie uvedenému výroku uznesenia súdu prvej inštancie odmietol. Dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu odmietajúce odvolanie žalovanej 1/ teda z procesného hľadiska znamenalo ich procesný úspech - nezasiahlo negatívne do ich právneho postavenia. To znamená, že v danom prípade je dovolanie podané tým, kto nebol subjektívne oprávnený podať dovolanie.

12. Najvyšší súd po prijatí záveru, že žalobcami (neoprávnenými subjektami) podané dovolanie nevyvolalo účinok, ktorý by po 1. júli 2016 umožnil uskutočniť meritórny prieskum napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, odmietol ich dovolanie podľa § 447 písm. b/ CSP bez toho, aby sa zaoberal otázkami súvisiacimi s objektívnou prípustnosťou ňou podaného dovolania [neskúmal opodstatnenosť dovolacej argumentácie žalobcov týkajúcej sa procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.].

13. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 vo výroku vo veci samej a výroku o trovách dovolacieho konania žalovanej 1/ a pomerom hlasov 2 : 1 vo výroku o trovách dovolacieho konania žalovanej 2/.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.